

Gey ve Lezbiyen Yazını

Yayına Hazırlayan:
HUGH STEVENS

University College London

Türkçesi: Kıvanç Tanrıyar

İÇİNDEKİLER

Eşcinsellik ve Edebiyat: Bir Giriş II

HUGH STEVENS II

1. KISIM: BASTIRMA VE MEŞRULAŞTIRMA

- 1 Eşcinsel Yazını Mahkemede: *Fanny Hill* den *Gay News*'a
JOSEPH BRISTOW
- 2 Psikanaliz, Eşcinsellik ve Modernizm
ANDREW WEBBER
- 3 Lezbiyen Modernizmi: Dolabın İçinde ve Ötesinde Yazmak
JOANNE WINNING
- 4 İhlalin Erotikası
TIM DEAN
- 5 Gey Kurmacasında Normallik ve Queerlik
HUGH STEVENS

2. KISIM: DUYGUSAL YAKINLIKLAR

- 6 Seyahatin Homoerotikliği: İnsanlar, Fikirler, Janrlar
RUTH VANITA
- 7 İrk ve Hencins Arzusunun Queerliği
RUTH VANITA
- 8 AIDS Edebiyatı
RICHARD CANNING
- 9 Transgender Kurmaca ve Politika
HEATHER LOVE

3. KISIM: EDEBİ GELENEKLER

- 10 Günümüz Lezbiyen ve Gey Kurmacasında Geçmişle Karşılaşmak
JODIE MEDD
- 11 Queer Cinsiyetler Arası Ortaklık
JANE GARRITY ve TIRZA TRUE LATIMER
- 12 Adlandırılmayanı Adlandırmak: Lezbiyen ve Gey Aşk Şiiri
RICHARD R. BOZORTH
- 13 New York'ta Queer Yazar
DAVID BERGMAN

Katkıda Bulunanlar Hakkında
Kronoloji
Önerilen Okumalar
Türkçede LGBT Yazını
Dizin

HUGH STEVENS

Eşcinsellik ve edebiyat: bir giriş

“Keşke yaftalansaydık.” dedi Rickie. Cambridge gibi bir yerde doğan bütün güvenin ve karşılıklı bilginin örgütlenebilmesini istemişti. İnsanlar dünyaya indi ve dedi ki “Biliyoruz ve birbirimizi seviyoruz; unutmamalıyız.” Fakat unuttular çünkü insan sembol olmadan uzun süre hatırlayamayacak şekilde yaratılmıştır. Bir cemaat olmasını, hakiki zihinlerin evliliğinin kayda geçirilebileceği bir nevi arkadaşlık seremonisi ister.”

E. M. Forster, *The Longest Journey* [En Uzun Yolculuk] (1970)¹

Avrupa'nın birçok bölgesinde -ama Amerika'nın birçok eyaletinde değil- Forster'ın Rickie'sinin üstünden bir yüzyıldan fazla zaman geçen dileği artık sorgulanmadan kabul ediliyor. İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana yavaş yavaş büyük bir hoşgörü çağına giriyoruz. Birçok dünya demokrasisinde eşcinsellik suç olmaktan çıkarılıyor ve 1990'lardan beri hemcins evliliklerinin ve partnerliklerinin kabul edildiği ülke sayısı artıyor.² Hoşgörünün artması, “semboller” söz konusu olduğunda, hemcins evliliklerinin ve hemcins arzusunun kabul görme biçimlerinde değişikliklere yol açtı. Rickie, hazin biçimde “David ve Jonathan'dan geride kalan bir iki dize şiir” diye düşünüyor.³ Ancak bugün David ve Jonathan'lar, Ruth'lar ve Naomi'ler çeşitli arkadaşlık seremonileriyle hakiki zihinlerini evlendiriyor. Gey ve lezbiyen trendlerinin takipçileri hemcins evliliklerinin ya da “sivil birlikteliklerin” sinema ya da kitap kapakları arasında nasıl temsil edileceğine şaşıyor. Ve hemcins çiftlerin boşanma zorluğunu nasıl müzakere edeceklerine?

Kız erkeğe rastlar, âşık olurlar, evlenirler, çocukları olur. Kültürümüzde bu denli yer etmiş olan bu hikâyede kimlikler; karı koca, anne baba, kız kardeş erkek kardeş kimlikleri oluşturulur. Çocukların hikâyeyi devam ettireceği varsayılır, bir hikâyenin sonucu diğer hikâyenin sebebini harekete geçirecektir ve hikâye tekrarı sadece kültürel değerlerin değil, kültürün bizzat tekrarını oluşturur. Mahrem, romantik anlamıyla evlilik tutkunun gerçekleştirilmesi olarak görülür. Evlilik, toplumsal anlamda, akrabalık yaratır, aileleri karıştırır ve yasal açıdan bağlayıcı ilişkileri tanımlar. Bireyleri bağladığı gibi, daha geniş ilişki ağları da yaratır. Peki ya bir erkek çocuk erkek çocuğu, kız kızı severse? Birbirlerine duydukları sevgiyi görmezden gelip, unutulmaları mı? Kız seven kız, erkek çocuk seven erkek çocuk mümkün olduklarını kabul etmiyormuş gibi görünen bir kültür tarafından tanımlanıyor mu? Ya da kültürün dışında mı var oluyolar? Aşkları her zaman bir diğerinin, egemen hikâyenin, doğasına aykırı bir hikâye mi olacak ya da zararsız bir eşitlik ilişkisi içerisinde diğer hikâyeyle birlikte var olabilecek bir şey mi?

Edebiyat hep akrabalık, aşk, evlilik, tutku, aile ilişkileri ile ilgili olmuştur. Merkezi ve ayrıcalıklı hikâyeler tutkunun kız ve erkek çocuk arasında olduğunu varsaymaya alışmıştır. Tutku uğruna engeller aşılar. Shakespeare'in *Romeo ve Juliet*'inde (1597) erkek ve kadın kahraman evlenemez çünkü aileleri, Montague ve Capulet'ler arasında kan davası vardır. Hemcins romantik ilişkilerindeki zorluklar çok daha yoğun. 20. yüzyıldan önce genellikle koşulların dayattığı tutkulu bir sonuç olmaktan ziyade imkânsızlık olarak gösteriliyorlardı.

"Gey ve lezbiyen edebiyatı" büyük ölçüde problemlili bir kategori oluşturuyor çünkü "gey," "lezbiyen" ve "queer" ile "eşcinsel" gibi diğer ilgili kavramların anlamı yoğun biçimde tartışıldı. Gey ve lezbiyen edebiyatını tanımlamak hiçbir biçimde dolaysız hatta arzulanabilir bir iş olmadı. Lezbiyenler ve gey erkekler tarafından yazılmış bir edebiyatla mı uğraşıyoruz? Eşcinsellikle bağlantılı olarak tartışılan edebiyat büyük ölçüde kendilerini gey diye tanımlayan yazarlar tarafından yazılmadı. Hemcins arzusunun edebi temsilleriyle mi

uğraşıyoruz? Bu, konuya yaklaşımda daha çok gelecek vaat edebilir ama onun da tuzakları var. Erkek arkadaşlar ya da kız arkadaşlar arasındaki arzunun temsilleri “gey ve lezbiyen” midir? Shakespeare’in *Venedik Taciri*’ndeki (1598) iki arkadaş gey midir?⁴ Henry James’in *Bostonlular*’ındaki (1886) Olive Chancellor, “bir ruh birliği kurabileceği kendi cinsinden bir arkadaş” bulma arzusunda olduğu için lezbiyen midir?⁵ Bu sorulara farklı farklı, kritik cevaplar verilebilir ama bu cevaplar kısmen belli belirsiz kalacaktır çünkü Antonio hiçbir zaman eşcinselliğini açıklamaz ve onca söz arasında James Bayan Olive’in lezbiyen olduğundan hiç bahsetmez. Antonio ve Olive’in gey ya da lezbiyenlikle eşleştirilmesi bir diğer soruya bağlı: eşcinsel kimliğin nadiren geliştiği kavramdaki kültürel ve tarihi bağlamlarda eşcinsel kimliklerin ifşa edilmesi ya da anlaşılmasının ne derecede mümkün olduğu sorusu.

Michel Foucault *Cinselliğin Tarihi*’nden (1976) çokça alıntılanmış üzere, 1870’e kadar “psikolojik, psikiyatrik, tıbbi eşcinsellik kategorisi... cinsel ilişki tiplerinden ziyade eril ve dişilin belirli bir tersine dönüş niteliğinden oluşuyordu... Sodomist geçici bir sapkındı, eşcinselse artık bir türdü.”⁶ O zamandan beri eşcinsellik tarihi hakkında Foucault’nun iddiasını değiştirebilecek ve düzeltebilecek çok şey yazıldı ama iddiayı kesinlikle çürütemedi. Ancak eşcinsel kimlikleri ve tarihini çevreleyen hayati sorular konusunda konsensus hâlâ yakalanamadı. Eşcinsel kimliklerin ne zaman görünür olduğu ve queer tarihi külliyatında önemli teorik sorular hakkında anlaşmazlık var. Özcü yaklaşımlara göre, insan kültüründe cinsel arzuları sadece ya da ağırlıklı olarak kendi cinslerinin üyelerine yönelen insanlar var ve tarihsel arşivin büyük çoğunluğunda eşcinsel kimlik ve arzu ifadeleri onların akademik açıdan belgelenmesini imkânsız kılacak kadar gizli. Diğer yandan yapısalcı yaklaşımlar ancak eşcinselliğin ne anlama gelebileceğine dair kültürel bir anlayış olduğunda eşcinsel kimliklerden bahsetmenin anlamlı olacağı fikrine yaslanıyor.⁷ Bu yaklaşımlar, tarihsel araştırmalar kadar dünyanın farklı bölgelerinde eşcinsellikle ilgili tartışmaları da şekillendiriyor.